

**BRUSSELS
HOOFDSTEDELIJK PARLEMENT**

GEWONE ZITTING 2021-2022

26 NOVEMBER 2021

**ONTWERP VAN ORGANIEKE
ORDONNANTIE**

**betreffende het beheer van de materiële
belangen van de erkende plaatselijke
levensbeschouwelijke gemeenschappen**

AMENDEMENTEN

na verslag

**PARLEMENT DE LA RÉGION
DE BRUXELLES-CAPITALE**

SESSION ORDINAIRE 2021-2022

26 NOVEMBRE 2021

**PROJET D'ORDONNANCE
ORGANIQUE**

**de la gestion des intérêts matériels des
communautés culturelles locales reconnues**

AMENDEMENTS

après rapport

Zie :

Stukken van het Parlement :

A-400/1 – 2020/2021 : Ontwerp van ordonnantie.

A-400/2 – 2021/2022 : Verslag.

Voir :

Documents du Parlement :

A-400/1 – 2020/2021 : Projet d'ordonnance.

A-400/2 – 2021/2022 : Rapport.

Nr. 1 (van de heer Mathias VANDEN BORRE (N), mevrouw Cieltje VAN ACHTER (N) en de heer Gilles VERSTRAETEN (N))

Artikel 3/1 (nieuw)

Een (nieuw) artikel 3/1 in te voegen, luidend :

« Art. 3/1.- § 1. Tijdens de wachtperiode bezorgt de voorlopige instelling jaarlijks een afschrift van de begroting en de jaarrekening van de plaatselijke gemeenschap aan de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en het representatief orgaan. De voorlopige instelling verleent inzage in de boekhouding van de plaatselijke gemeenschap aan de voormelde instanties, als ze dat vragen.

Tijdens de wachtperiode bezorgt de voorlopige instelling jaarlijks een afschrift van de jaarrekening van de verbonden juridische structuren aan de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en het representatief orgaan.

§ 2. Tijdens de wachtperiode maakt de voorlopige instelling de volgende financiële documenten op voor dat gedeelte van de activiteiten dat betrekking heeft op de materiële belangen van de plaatselijke gemeenschap:

1° een budget voor 15 december van het voorgaande kalenderjaar conform de modellen, bedoeld in artikel 32, die gelden voor de instellingen van de plaatselijke gemeenschap ;

2° een jaarrekening voor 1 mei van het volgende kalenderjaar conform de modellen, bedoeld in artikel 35, die gelden voor de instellingen van de plaatselijke gemeenschap ;

3° een giftenregister conform artikel 52, § 5, met dien verstande dat de woorden « de instelling » worden gelezen als « de voorlopige instelling » en de woorden « de instelling van de plaatselijke gemeenschap » worden gelezen als « de voorlopige instelling van de plaatselijke gemeenschap ».

De voorlopige instelling bezorgt jaarlijks een afschrift van de financiële documenten, vermeld in het eerste lid aan de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en het representatief orgaan. ».

VERANTWOORDING

De N-VA is van mening dat die bijkomende voorwaarden/opdrachten noodzakelijk zijn. De wachtperiode moet immers tot doel hebben de erkenningsaanvragen grondig te screenen. De lokale geloofsgemeenschap dient tijdens de wachtperiode eveneens te handelen alsof zij als het ware erkend is.

N° 1 (de M. Mathias VANDEN BORRE (N), Mme Cieltje VAN ACHTER (N) et M. Gilles VERSTRAETEN (N))

Article 3/1 (nouveau)

Insérer un article 3/1 (nouveau), rédigé comme suit :

« Art. 3/1.- § 1er. Pendant la période d'attente, l'établissement provisoire remet chaque année copie du budget et du compte annuel de la communauté locale au Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale et à l'organe représentatif. L'établissement provisoire donne accès à la comptabilité de la communauté locale aux instances précitées, lorsqu'elles en font la demande.

Pendant la période d'attente, l'établissement provisoire remet chaque année copie du compte annuel aux structures juridiques liées au Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale et à l'organe représentatif.

§ 2. Pendant la période d'attente, l'établissement provisoire établit les documents financiers suivants pour la partie des activités relative aux intérêts matériels de la communauté locale :

1° un budget pour le 15 décembre de l'année civile précédente conformément aux modèles visés à l'article 32, qui s'appliquent aux établissements de la communauté locale ;

2° un compte annuel pour le 1er mai de l'année civile suivante conformément aux modèles visés à l'article 35, qui s'appliquent aux établissements de la communauté locale ;

3° un registre des libéralités conformément à l'article 52, § 5, étant entendu que les mots « l'établissement » et « l'établissement de la communauté locale » doivent respectivement être lus comme « l'établissement provisoire » et « l'établissement provisoire de la communauté locale ».

L'établissement provisoire remet chaque année copie des documents financiers visés au premier alinéa au Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale et à l'organe représentatif. ».

JUSTIFICATION

La N-VA estime que ces conditions / tâches complémentaires sont nécessaires. La période d'attente doit en effet avoir pour but de réaliser un examen approfondi des demandes de reconnaissance. Pendant la période d'attente, la communauté religieuse locale est également tenue d'agir comme si elle était reconnue.

Nr. 2 (van de heer Mathias VANDEN BORRE (N), mevrouw Cieltje VAN ACHTER (N) en de heer Gilles VERSTRAETEN (N))

Artikel 4

Dit artikel te vervangen door wat volgt :

« Art. 4. De regering erkent de plaatselijke gemeenschappen op voordracht van het representatief orgaan. Een plaatselijke gemeenschap kan worden erkend als ze voldoet aan al de volgende criteria:

- 1° ze heeft een juridische structuur die aangepast is aan het aangevraagde openbaar statuut en waarover er transparantie is ;*
- 2° ze biedt transparantie over de verbonden juridische structuren en in het bijzonder over de onderlinge financiële stromen tussen deze juridische structuren en de plaatselijke gemeenschap ;*
- 3° ze is financieel leefbaar en biedt transparantie daarover ;*
- 4° ze ontvangt noch rechtstreeks, noch onrechtstreeks buitenlandse financiering of ondersteuning als die financiering of ondersteuning afbreuk doet aan haar onafhankelijkheid. Ze ontvangt geen financiering of ondersteuning die rechtstreeks of onrechtstreeks verband houdt met terrorisme, extremisme, spionage of clandestiene inmenging ;*
- 5° ze toont de maatschappelijke relevantie aan van de plaatselijke gemeenschap aan de hand van:*
 - a) de bevestiging door het representatief orgaan dat de plaatselijke gemeenschap minstens tweehonderd leden telt binnen de gebiedsomschrijving ;*
 - b) de zorg voor de materiële belangen die de uitoefening van de eredienst en het behoud van de waardigheid ervan mogelijk maken ;*
 - c) het onderhoud en de bewaring van de gebouwen bestemd voor de uitoefening van de eredienst ;*
 - d) het onderhouden van duurzame contacten met de lokale overheid van de gemeente waar de gebouwen bestemd voor de uitoefening van de eredienst gelegen zijn ;*
 - e) het respecteren van het principe van goed nabuurschap en het onderhouden van duurzame contacten met de lokale gemeenschap waar de gebouwen bestemd voor de uitoefening van de eredienst gelegen zijn ;*
- 6° de leden van de voorlopige instelling leven, behalve bij incidentele overmacht, al de volgende verplichtingen na :*

N° 2 (de M. Mathias VANDEN BORRE (N), Mme Cieltje VAN ACHTER (N) et M. Gilles VERSTRAETEN (N))

Article 4

Remplacer cet article comme suit :

« Art. 4 – Le Gouvernement reconnaît les communautés locales sur la proposition de l'organe représentatif. Une communauté locale peut être reconnue si elle répond aux critères suivants :

- 1° elle a une structure juridique transparente et adaptée au statut public demandé ;*
- 2° elle est transparente sur les structures juridiques liées et en particulier sur les flux financiers réciproques entre ces structures juridiques et la communauté locale ;*
- 3° elle est financièrement viable et transparente à ce sujet ;*
- 4° elle ne reçoit, ni directement ni indirectement, de financement ou de soutien étranger si ce financement ou soutien porte atteinte à son indépendance. Elle ne reçoit pas de financement ou de soutien qui ait un lien direct ou indirect avec le terrorisme, l'extrémisme, l'espionnage ou l'ingérence clandestine ;*
- 5° elle apporte la preuve de la pertinence sociétale de la communauté locale au moyen de ce qui suit :*
 - a) la confirmation par l'organe représentatif que la communauté locale compte au moins deux cents membres à l'intérieur des limites du territoire ;*
 - b) le soin apporté aux intérêts matériels qui rendent possible l'exercice du culte et la conservation de leur dignité ;*
 - c) l'entretien et la conservation des bâtiments destinés à l'exercice du culte ;*
 - d) l'entretien de contacts durables avec l'autorité locale de la commune où se situent les bâtiments destinés à l'exercice du culte ;*
 - e) le respect du principe de bon voisinage et l'entretien de contacts durables avec la communauté locale où se situent les bâtiments destinés à l'exercice du culte ;*
- 6° les membres de l'établissement provisoire respectent, sauf force majeure occasionnelle, toutes les obligations suivantes :*

- a) *de verplichting om in geen geval, op welke wijze dan ook, medewerking te verlenen aan activiteiten die aanzetten tot discriminatie, haat of geweld jegens een persoon, een groep, een gemeenschap of leden daarvan ;*
- b) *de verplichting om alle redelijke inspanningen te ondernemen om personen die aanzetten tot discriminatie, haat of geweld jegens een persoon, een groep, een gemeenschap of de leden daarvan, te weren uit de organisatie en werking van de voorlopige instelling ;*
- c) *de verplichting om alle redelijke inspanningen te ondernemen om personen die in door de plaatselijke gemeenschap gebruikte lokalen en plaatsen aanzetten tot discriminatie, haat of geweld jegens een persoon, een groep, een gemeenschap of de leden daarvan, te weren uit de gebruikte lokalen en plaatsen ;*
- d) *de verplichting om alle redelijke inspanningen te ondernemen om geldende wetgeving na te leven en niet hun medewerking te verlenen aan handelingen strijdig met de geldende wetgeving, in het bijzonder de Grondwet en het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden ;*
- e) *de verplichting om in geen geval, op welke wijze dan ook aan te zetten tot discriminatie, haat of geweld jegens een persoon, een groep, een gemeenschap of leden daarvan ;*
- f) *personen die worden aangesteld om deel uit te maken van de raad van bestuur bedoeld in artikel 8 hebben een schriftelijke verklaring ingediend waarin zij zich ertoe verbinden de wetgeving op het gebruik van de talen in bestuurszaken correct toe te passen ;*
- 7° *ze toont aan dat de toekomstige instelling van de eredienst houder zal worden van zakelijke rechten op de gebouwen bestemd voor de uitoefening van de eredienst of bij gebreke daarvan, wanneer de gebouwen bestemd voor de uitoefening van de eredienst geen eigendom zijn van een publieke rechtspersoon, kan ze een afschrift voorleggen van een overeenkomst die met de eigenaar van de gebouwen bestemd voor de uitoefening van de eredienst is gesloten over het gebruik van de gebouwen door het toekomstig bestuur van de eredienst. Ze kan voor elk gebouw bestemd voor de uitoefening van de eredienst een attest van de brandweer voorleggen waaruit blijkt dat de gebouwen overeenstemmen met de geldende veiligheidsnormen ;*
- a) *l'obligation de ne prêter en aucun cas ni de quelque façon que ce soit son concours à des activités qui incitent à la discrimination, à la haine ou à la violence à l'encontre d'une personne, d'un groupe, d'une communauté ou de ses membres ;*
- b) *l'obligation de déployer tous les efforts raisonnables afin d'exclure de l'organisation et du fonctionnement de l'établissement provisoire les personnes qui incitent à la discrimination, à la haine ou à la violence à l'encontre d'une personne, d'un groupe, d'une communauté ou de ses membres ;*
- c) *l'obligation de déployer tous les efforts raisonnables afin d'exclure des locaux et lieux utilisés par la communauté locale les personnes qui incitent à la discrimination, à la haine ou à la violence à l'encontre d'une personne, d'un groupe, d'une communauté ou de ses membres dans ces locaux et lieux utilisés ;*
- d) *l'obligation de déployer tous les efforts raisonnables afin de respecter la législation en vigueur et de ne pas prêter son concours à des actes contraires à la législation en vigueur, en particulier la Constitution et la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales ;*
- e) *l'obligation de n'inciter en aucun cas ni de quelque façon que ce soit à la discrimination, à la haine ou à la violence à l'encontre d'une personne, d'un groupe, d'une communauté ou de ses membres ;*
- f) *les personnes désignées pour faire partie du conseil d'administration visé à l'article 8 ont rendu une déclaration écrite par laquelle elles s'engagent à appliquer correctement la législation sur l'emploi des langues en matière administrative ;*
- 7° *elle montre que le futur établissement du culte sera détenteur de droits réels sur les bâtiments destinés à l'exercice du culte ou, à défaut, lorsque les bâtiments destinés à l'exercice du culte ne sont pas la propriété d'une personne morale de droit public, elle peut présenter une copie d'une convention conclue avec le propriétaire des bâtiments destinés à l'exercice du culte quant à l'utilisation des bâtiments par la future administration du culte. Pour chacun des bâtiments destinés à l'exercice du culte, elle peut remettre une attestation du service d'incendie établissant que les bâtiments sont conformes aux normes de sécurité en vigueur ;*

- 8° *de voorlopige instelling bezorgt schriftelijk de voor- en achternaam, adres, rijksregisternummer, e-mailadres, telefoonnummer, nationaliteit, geboortedatum en geslacht van de leden van de voorlopige instelling aan de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en het representatief orgaan. Als er tussentijdse wijzigingen zijn, meldt de voorlopige instelling dat onmiddellijk schriftelijk aan deze instanties ;*
- 9° *de minister van Justitie heeft een gunstig advies uitgebracht overeenkomstig artikel 3, § 1, van het samenwerkingsakkoord van 2 juli 2008 « tot wijziging van het samenwerkingsakkoord van 27 mei 2004 tussen de Federale Overheid, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de erkenning van de erediens ten, de wedden en pensioenen van de bedienaars der erediens ten, de kerkfabrieken en de instellingen belast met het beheer van de temporalien van de erkende erediens ten » ;*
- 10° *ze heeft enkel bedienaars van de erediens ten en hun vervangers die voldoen aan de inburgeringsplicht die in voorkomend geval op hen van toepassing is conform de ordonnantie van 11 mei 2017 betreffende het inburgeringstraject voor de nieuwkomers ;*
- 11° *ze heeft geen bedienaars van de erediens ten en hun vervangers die rechtstreeks of onrechtstreeks bezoldigd zijn door een buitenlandse overheid ;*
- 12° *de plaatselijke gemeenschap staat al minstens drie jaar op de in artikel 3, § 1, bedoelde lijst ;*
- 13° *ze voldoet aan de verplichtingen, vermeld in artikel 3/1 ;*
- 14° *de plaatselijke gemeenschap heeft voor de instelling een benaming voorgesteld die gebruikt dient te worden in het Nederlands en in het Frans. ».*

VERANTWOORDING

De criteria in het ontwerp zijn niet in overeenstemming met de maatschappelijke verwachtingen t.a.v. de dialoog tussen de erkende erediens ten en de overheid. Een relatie tussen beide organen, met respect voor de vrijheid van erediens ten, is enkel mogelijk wanneer dergelijke samenwerking in alle transparantie verloopt. Dit amendement tracht aan de hand van een aantal duidelijke verwachtingen t.a.v. de plaatselijke gemeenschappen deze balans te versterken. Hierbij is een verbod op buitenlandse inmenging absoluut noodzakelijk. In een kosmopolitische stad als Brussel, waar verschillende culturen en religies met elkaar dienen samen te leven, kan geen plaats zijn voor de negatieve beïnvloeding van Brusselse burgers via religie en dit ten dienste van een perfide buitenlandbeleid van bepaalde regimes of geloofsovertuigingen.

- 8° *l'établissement provisoire transmet par écrit les nom et prénom, adresse, numéro de registre national, adresse courriel, numéro de téléphone, nationalité date de naissance et sexe des membres de l'établissement provisoire au Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale et à l'organe représentatif. En cas de changement entre-temps, l'établissement provisoire en informe immédiatement ces instances par écrit ;*
- 9° *le ministre de la Justice a rendu un avis favorable, conformément à l'article 3, § 1er, de l'accord de coopération du 2 juillet 2008 « modifiant l'accord de coopération du 27 mai 2004 entre l'Autorité fédérale, la Communauté germanophone, la Région flamande, la Région wallonne et la Région de Bruxelles-Capitale en ce qui concerne la reconnaissance des cultes, les traitements et pensions des ministres des cultes, les fabriques d'église et les établissements chargés de la gestion du temporel des cultes reconnus » ;*
- 10° *ses ministres du culte et leurs remplaçants satisfont impérativement au parcours d'accueil obligatoire qui s'appliquent le cas échéant à eux, conformément à l'ordonnance du 11 mai 2017 concernant le parcours d'accueil des primo-arrivants ;*
- 11° *ses ministres du culte et leurs remplaçants ne sont rémunérés ni directement ni indirectement par une autorité étrangère ;*
- 12° *la communauté locale figure déjà depuis trois ans sur la liste visée à l'article 3, § 1er ;*
- 13° *elle remplit les obligations visées à l'article 3/1 ;*
- 14° *la communauté locale a proposé une dénomination utilisable en français et en néerlandais pour l'établissement. ».*

JUSTIFICATION

Les critères retenus dans le projet ne sont pas conformes aux attentes de la société à l'égard du dialogue entre les cultes reconnus et les pouvoirs publics. Une relation entre les deux organes, dans le respect de la liberté de culte, n'est possible que si une telle collaboration se déroule en toute transparence. Le présent amendement tente de renforcer cet équilibre au moyen d'un certain nombre d'attentes claires à l'égard des communautés locales. L'interdiction de toute ingérence étrangère est absolument nécessaire à cet égard. Dans une ville cosmopolite comme Bruxelles, où diverses cultures et religions doivent cohabiter, il ne peut pas y avoir de place pour l'exercice d'une influence négative sur les Bruxellois à travers la religion, et ce au service d'une politique étrangère perfide de certains régimes ou certaines convictions religieuses.

Dit amendement garandeert de onafhankelijkheid van de plaatselijke gemeenschap en stelt een goede dialoog tussen burgerlijke en religieuze overheid centraal.

Mathias VANDEN BORRE (N)
Cieltje VAN ACHTER (N)
Gilles VERSTRAETEN (N)

Le présent amendement garantit l'indépendance de la communauté locale et donne la primauté à un dialogue sain entre autorités civile et religieuse.

Nr. 3 (van de heer Vincent DE WOLF (F) en mevrouw Dominique DUFOURNY (F))

Artikel 73/1 (nieuw)

Een (nieuw) artikel 73/1 in te voegen, luidend als volgt :

« Art. 73/1 – De Regering legt vóór de inwerkingtreding van deze ordonnantie en uiterlijk op 31 oktober 2022 aan het Parlement de resultaten voor van een evaluatie en een analyse waarin de situatie van de verschillende Brusselse gemeenten wordt beschreven met betrekking tot de huidige en vroegere financiering van de erkende plaatselijke levensbeschouwelijke gemeenschappen en het beheer van hun materiële belangen. ».

VERANTWOORDING

De bepaling strekt ertoe de inwerkingtreding van deze hervorming sereen te organiseren, door het Parlement in staat te stellen zich een objectief beeld te vormen van de situatie van de verschillende Brusselse gemeenten op het vlak van beheer van de materiële belangen van de erkende plaatselijke levensbeschouwelijke gemeenschappen. Concreet heeft deze evaluatie betrekking op de elementen die verband houden met de financiële situatie van de voormalige kerkfabrieken, zoals de tenlasteneming van hun tekort (gewone en buitengewone uitgaven), het al dan niet bestaan van verenigingen die verbonden zijn met de voormalige kerkfabrieken, de eventuele ontvangsten afkomstig van deze « satellietverenigingen », de aan de bedienaars ter beschikking gestelde huisvesting enz.

Door over deze elementen te beschikken voor alle Brusselse gemeenten, zal het Parlement de transparantie en globale informatie hebben die het de middelen zal geven om te slagen in een belangrijke hervorming van de financiering van de erediensten, na twee eeuwen status quo.

N° 3 (de M. Vincent DE WOLF (F) et Mme Dominique DUFOURNY (F))

Article 73/1 (nouveau)

Insérer un article 73/1 (nouveau), rédigé comme suit :

« Art. 73/1 – Le Gouvernement présente au Parlement, avant l'entrée en vigueur de la présente ordonnance et au plus tard le 31 octobre 2022, les résultats d'une évaluation et d'une analyse décrivant la situation des différentes communes bruxelloises quant au financement actuel et passé des communautés culturelles locales reconnues et à la gestion de leurs intérêts matériels. ».

JUSTIFICATION

La disposition vise à organiser sereinement l'entrée en vigueur de la présente réforme, en permettant au Parlement de disposer d'une photographie objective de la situation des différentes communes bruxelloises en matière de gestion des intérêts matériels des communautés culturelles locales reconnues. Concrètement, sont visés par cette évaluation les éléments liés à la situation financière des anciennes fabriques d'église comme la prise en charge du déficit de celles-ci (dépenses ordinaires et extraordinaires), l'existence ou non d'associations liées aux anciennes fabriques d'église, les éventuelles recettes provenant de ces associations « satellites », les logements mis à disposition des ministres desservants, etc.

En disposant de ces éléments pour l'ensemble des communes bruxelloises, le Parlement bénéficiera d'une transparence et d'une information globale qui lui donnera les moyens de réussir une réforme majeure sur le financement des cultes, après deux siècles de statu quo.

Vincent DE WOLF (F)
Dominique DUFOURNY (F)